

Τριώδιον Κατανυκτικόν

Ἕνα Πνευματικὸ Ταξίδι
πρὸς τὸ Τέλος τοῦ παλαιοῦ
καὶ τὴν Ἀρχὴ τοῦ Νέου

■ Ἡ ιερώτερη Ἑβδομάδα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους

Ἡ Μεγάλῃ Ἑβδομάδα*

Διάβαση ἐκ τοῦ θανάτου πρὸς τὴν ζωὴν

Ἐισερχόμεστε τώρα στὴν ιερώτερη ἑβδομάδα τοῦ ἔτους, αὐτὴν ποὺ ἀρχίζει μὲ τὴν θριαμβευτικὴ Εἴσοδο τοῦ Ἰησοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα, συνθέτοντας, ὅπως εἶδαμε, ἓνα χαρούμενο προανάκρουσμα στὶς ὀδυνηρὲς ταπεινώσεις ποὺ θὰ ἀκολουθήσουν.

Ἡ Μεγάλῃ Δευτέρα, ἡ **Μεγάλῃ Τρίτη** καὶ ἡ **Μεγάλῃ Τετάρτη** ἀποτελοῦν τὴν προετοιμασία γιὰ τὸ **Πάθος**. Ἦδη χρωματίζονται ἔντονα ἀπὸ τὸ **πένθος** καὶ τὴν **μετάνοια**.

Ἡ Πέμπτη, ἡ **Παρασκευὴ** καὶ τὸ **Σάββατο** τῆς Μεγάλῃς Ἑβδομάδος περικλείουν τὰ ἐπισημότερα **Πασχάλια Γεγονότα**. Καθεμιὰ ἀπὸ τὶς τρεῖς αὐτὲς ἡμέρες μᾶς παρουσιάζει μιὰ ξεχωριστὴ πλευρὰ τοῦ **Μυστηρίου τοῦ Πάσχα**.

Θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε, ὅτι τὸ **Μυστήριο** αὐτὸ ἔχει **τρεῖς πτυχές**, καθεμιὰ ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἀντιστοιχεῖ σὲ καθεμιὰ ἀπὸ αὐτὲς τὶς ἡμέρες: στὴν **Μεγάλῃ Πέμπτη**, στὴν **Μεγάλῃ Παρασκευὴ** καὶ στὸ **Μεγάλο Σάββατο**.

Θὰ μπορούσαμε ἐπίσης νὰ ποῦμε, ὅτι καθεμιὰ ἀπὸ αὐτὲς τὶς **τρεῖς πτυχές** ἀντιστοιχεῖ σὲ ἓναν **τόπο**: στὸ **Ἑπερώο**, στὸν **Γολγοθᾶ**, στὸν **Πανάγιο Τάφο**.

Τὴν Πέμπτη ὁ Ἰησοῦς, μέσα ἀπὸ μιὰ μυστηριακὴ πράξη, ἀναγγέλλει, καθιερώνει καὶ προσφέρει αὐτὰ ποὺ θὰ συμβοῦν τὶς ἐπόμενες ἡμέρες. **Τὴν Παρασκευὴ** στὸν Γολγοθᾶ, μὲ τὸν σταυρικὸ Θάνατό Του, ὀλοκληρώνει τὴν λύτρωσή μας. **Τὸ Σάββατο** ὁ Ἰησοῦς ἀναπαύεται μέσα στὸν **Τάφο**, ἡ Ἐκκλησία ὁμως, *προεξοφλώντας* τὴν Ἑορτὴ τῆς Κυριακῆς τοῦ

Πάσχα, μᾶς μιᾶ ἤδη γιὰ τὴν Νίκη, τὴν ὁποίαν κατήγαγε μὲ τὸν Θάνατο Του ὁ Κύριός μας. **Αὐτὴ** ἢ ἐκ τῶν προτέρων βεβαιότητα τῆς **Ἀναστάσεως** κατὰ τὸ Μέγα Σάββατο μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ποῦμε ὅτι τὸ **Μυστήριον τῆς Ἀναστάσεως** τοῦ Χριστοῦ, ποῦ τόσο θριαμβευτικὰ ἐορτάζεται τὴν Κυριακὴ, ἀνήκει ἤδη, ἔστω καὶ κατὰ τρόπο ἀτελεῖ, στὴν Μεγάλῃ Ἑβδομάδα. **Ἔτσι**, αὐτὴ συνιστᾶ μιὰ *ἐπιτομὴ τῆς σύνολης οἰκονομίας τῆς σωτηρίας μας.*

* * *

Θὰ ἦταν λάθος νὰ θελήσουμε νὰ προσεγγίσουμε μιὰ μόνο ἀπὸ τὶς *πτυχές* τοῦ **Πασχάλιου Μυστηρίου**, ἀποκλείοντας τὶς ἄλλες.

Ἡ λέξη «**Πάσχα**» στὸ παραδοσιακὸ λεξιλόγιό τῆς Ἐκκλησίας δὲν προσδιορίζει μόνον τὴν **Κυριακὴ τῆς Ἀναστάσεως**.

Καλύπτει τὸ **Μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας**, τὸ **Μυστήριον τοῦ Σταυροῦ** καὶ τὸ **Μυστήριον τοῦ Κενοῦ Τάφου**.

Ἡ Μεγάλῃ Πέμπτη, ἡ Μεγάλῃ Παρασκευή, τὸ Μέγα Σάββατο καὶ ἡ Κυριακὴ τοῦ Πάσχα συνιστοῦν τὸ **ἕνα καὶ ἐνιαῖο Πασχάλιο Μυστήριον**, αὐτὸ ποῦ ἀντικατέστησε τὸ ἐβραϊκὸ Πάσχα, τὴν διάβαση τῶν Ἑβραίων πρὸς τὴν Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας.

Τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ τοῦ ἐβραϊκοῦ μυστηρίου τῆς διαβάσεως ἀντιστοιχοῦσαν στὰ στοιχεῖα τοῦ δικοῦ μας **Μυστηρίου**. **Ἦ**πῆρχε τὸ **δεῖπνο**, κατὰ τὸ ὁποῖο ἔτρωγαν τὸν ἀμνὸ. **Ἦ**πῆρχε τὸ **αἷμα τοῦ ἀμνοῦ**, σημάδι σωτηρίας γιὰ τὰ σπίτια, τῶν ὁποίων ἡ θύρα βαφόταν μὲ τὸ αἷμα του καὶ τὰ ὁποῖα γλύτωναν τὸν θάνατο. **Ἦ**πῆρχε ἡ **διάβαση τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης**, ἡ ἔξοδος ἀπὸ τὸ ἔδαφος καὶ τὴν δουλεία τῆς Αἰγύπτου, ὁ θαυματουργικὸς **διαχωρισμὸς τῶν ὑδάτων** καὶ τὸ πέρασμα τοῦ λαοῦ διὰ ξηρᾶς καὶ τέλος ἡ **ἄφιξη** στὴν ἄλλη ὄχθη, στὴν ὄχθη τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐλπίδας.

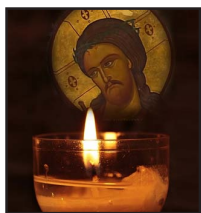
Ἡ Μεγάλῃ Ἑβδομάδα δὲν θὰ προσλάβει καὶ γιὰ μᾶς τὸ ἀληθινὸ της νόημα, παρὰ μόνον ἂν τὴν κάνουμε ἕνα «**πάσχα**», μιὰ **διάβαση ἐκ τοῦ θανάτου πρὸς τὴν ζωὴν**.

* * *

Εἶπαμε, ὅτι ἡ περίοδος τῶν **Χριστουγέννων** καὶ τῶν **Θεοφανίων** ἐκφράζουν, κατὰ κάποιον τρόπο, τὴν «**πρῶτη μεταστροφή**» τῆς ψυχῆς, τὴν πρῶτη ἐμφάνιση τοῦ Ἰησοῦ, τὴν πρῶτη Του συνάντηση μαζί μας, τὴν ἀρχὴ τῆς κοινῆς ζωῆς Διδασκάλου καὶ μαθητῆ.

Ἡ περίοδος τοῦ **Πάθους**, ἢ μᾶλλον τοῦ **Πασχάλιου Μυστηρίου** συνολικά, ἐκφράζει τὴν «**δεύτερη μεταστροφή**», καθὼς ὁ μαθητὴς ἔρχεται ἀντιμέτωπος μὲ τὸν **Σταυρὸ** καὶ τὸν **Τάφο** τοῦ Διδασκάλου.

Ἐδῶ πλέον δὲν ἀρκεῖ νὰ ἀκολουθεῖ τὸν Ἰησοῦ στὰ δρομάκια τῆς

Γαλιλαίας, στην επίγεια πορεία Του, και να αφήνεται στην φιλία Του, στην θερμή και γλυκιά οικειότητα (πού τόσο συχνά καταλύουν οι άπιστιες του και τις όποιες Έκεϊνος είναι τόσο πρόθυμος να αποκαταστήσει).

Ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα μᾶς ἀποκαλύπτει περισσότερο τὸ **Ἀπολυτρωτικὸ Ἔργο τοῦ Κυρίου παρὰ τὸ Πρόσωπό Του**. Μᾶς προσφέρει τὴν Χάρη καὶ τὴν ἐσωτερικὴ ἐμπειρία τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας μας.

Μᾶς βάζει μπροστὰ στις *μεγάλες πραγματικότητες*, στις ὁποῖες καλούμαστε νὰ πάρουμε μέρος: συνειδητοποιοῦμε τὴν ἀμαρτωλότητά μας, μετανοοῦμε, ὁ Ἄμνος παίρνει τὴν θέση τοῦ ἀμαρτωλοῦ γιὰ νὰ ἐπανορθώσει τὴν ἀμαρτία, θυσιάζεται στὸν Σταυρὸ, ὁ Πατέρας ἀποδέχεται τὴν Θυσία καὶ αὐτὸ ἀποδεικνύεται μὲ τὴν Ἀνάσταση.

Καλούμαστε νὰ ἀφήσουμε νὰ ρεῦσει τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ πάνω στὰ τραύματα τῆς ψυχῆς μας, νὰ ἐνωθοῦμε μὲ τὸν αὐτοθυσιαστικὸ Θάνατο τοῦ Σωτῆρος, γιὰ νὰ εἴμαστε ἐνωμένοι μαζί Του καὶ στὴν νέα ζωὴ. **Θάνατος καὶ ζωὴ, πεθαίνουμε ἐν Χριστῷ καὶ ξαναζοῦμε ἐν Αὐτῷ.**

Αὐτὴ εἶναι ἡ «**δεύτερη μεταστροφή**», αὐτὴ εἶναι ἡ δοκιμασία, στὴν ὁποία μᾶς προσκαλεῖ ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα. **Δ**ὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος νὰ προσεγγίσουμε τὰ **Μυστήριά** της – πού εἶναι τὰ **Μυστήρια** τοῦ Χριστοῦ καὶ μαζί τὰ δικά μας **Μυστήρια** – παρὰ μόνον ριγόντας καὶ ταυτόχρονα μὲ ἄπειρη ἐμπιστοσύνη.

«**Οὕτως ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν Μονογενῆ ἔδωκεν...** **Μ**ερίζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ζωὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ...».

* * *

Ὡ, Κύριε, κάνε με νὰ γνωρίσω, τούτη τὴν Μεγάλη Ἑβδομάδα, τὴν βαθιὰ σημασία τοῦ νὰ προσφέρει ὁ Πατέρας τὸν Υἱό Του, τοῦ νὰ προσφέρει ὁ Υἱὸς τὴν ἴδια τὴν Ζωὴ Του, τὴν σημασία τῆς «μείζονος αὐτῆς ἀγάπης», πού μᾶς ἀποκαλύπτει τὸ Πασχάλιο Μυστήριο, καὶ κάνε με νὰ γνωρίσω τὶ περιμένει ἀπὸ ἐμένα αὐτὴ ἡ «μείζων ἀγάπη» καὶ τὸ «δῶρο τῆς δικῆς Του ζωῆς».

□

(*) Lev Gillet, ἐνὸς Μοναχοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, Πασχαλινὴ κατάνυξη, ἐκδόσεις «Ἀκρίτας», 1η ἐκδοση, Ἀθήνα, 2009. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.